

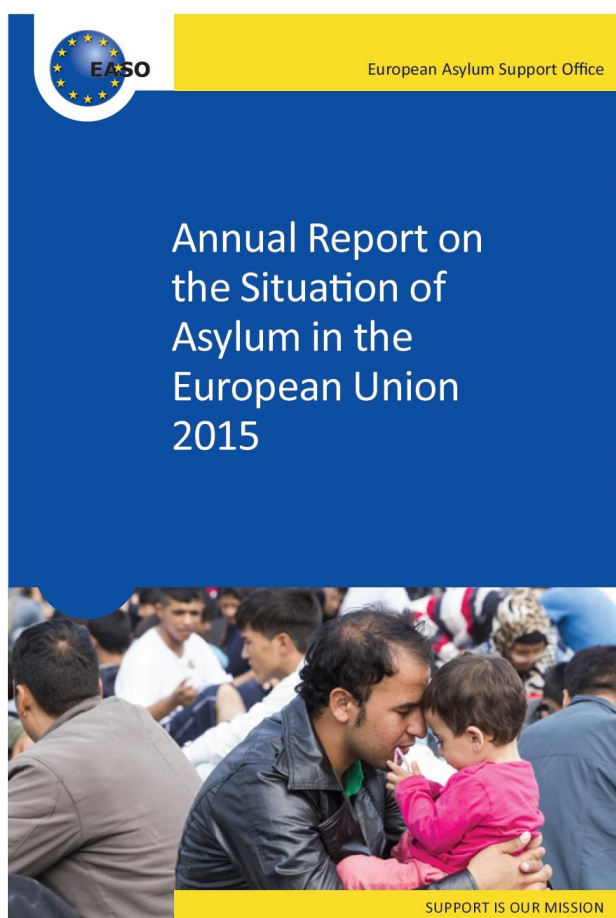
Ključne ugotovitve Letnega poročila urada EASO o stanju na področju azila v EU za leto 2015

Uvod

Letno poročilo urada EASO za leto 2015 zagotavlja celovit pregled števila in vrste prošenj za mednarodno zaščito v vseh 28 državah članicah EU ter na Norveškem in v Švici (EU+). Vsebuje pregled trendov na področju azila, vključno s ključnimi izzivi in odzivi med letom, pomembnim institucionalnim in pravnim razvojem, ter zagotavlja pregled praktičnega delovanja skupnega evropskega azilnega sistema (CEAS). Prispevke so zagotovili države članice, urad UNHCR, civilna družba, informacijski strokovnjaki in uradniki na terenu.

Ključne točke poročila

- Leta 2015 je bilo v EU+ vloženih skoraj 1,4 milijona prošenj za mednarodno zaščito, kar je največ od začetka zbiranja podatkov na ravni EU leta 2008.
- Največji delež evidentiranih prosilcev za azil so pomenili državljani Sirije, držav Zahodnega Balkana skupaj in Afganistana. Glavne države sprejemnice so bile Nemčija, Madžarska, Švedska, Avstrija in Italija.
- Konec leta 2015 je število oseb, ki so čakale na odločitev v zvezi s svojo prošnjo za mednarodno zaščito v državah EU+, preseglo milijon. Delež nerešenih prošenj se je v primerjavi z letom 2014 več kot podvojil.
- Kriza v Siriji je bila še naprej ključni dejavnik pri številu prošenj za mednarodno zaščito v državah EU+. Število prošenj državljanov Sirije je preseglo 380 000, kar je trikratno povečanje v primerjavi z letom 2014.
- Leta 2015 se je število prošenj državljanov držav Zahodnega Balkana skoraj podvojilo in doseglo število 201 405, pri čemer so veliko večino prošenj vložili državljani Kosova in Albanije.
- Afganistan je bil tudi v lanskem letu ena od glavnih držav izvora prosilcev s 196 170 vloženimi prošnjami (kar pomeni 359-odstotno povečanje) in največjim deležem otrok brez spremstva, ki na splošno zaprosijo za mednarodno zaščito v državah EU+ (25 % vseh prosilcev iz Afganistana).
- Sprejet je bil dogovor o prvi skupni pobudi EU za preselitev, saj se je 27 držav članic skupaj s pridruženimi državami dublinske uredbe zavezalo, da bodo v dveh letih preselile 22 504 razseljenih oseb, ki bivajo zunaj EU.

Program za premestitev

Zaradi rekordnega pritoka prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2015 je bil sprejet dogovor o programu za premestitev, da bi se zagotovila podpora državam članicama na meji s kriznim območjem, tj. Italiji in Grčiji, ki sta bili pod velikim pritiskom. Po predlogu, ki ga je Komisija predložila maja 2015, je Svet sprejel dva sklepa, s katerima je bil vzpostavljen mehanizem za začasno in izredno premestitev 160 000 prosilcev, ki nedvomno potrebujejo mednarodno zaščito, iz Italije in Grčije, pri čemer se bo ta mehanizem izvajal dve leti do septembra 2017.

Otroci brez spremstva

Leta 2015 je za mednarodno zaščito v državah EU+ zaprosilo skupaj 95 985 otrok brez spremstva, kar pomeni skoraj štirikratno povečanje v primerjavi s prejšnjim letom. Povečanja so bila najizrazitejša v štirih glavnih državah sprejemnicah, in sicer na Švedskem, v Nemčiji, na Madžarskem in v Avstriji. V teh državah je bilo skupno evidentiranih 70 % vseh prošenj za azil, ki so jih vložili mladoletniki brez spremstva. Zelo velik pritok prosilcev za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki, je pomenil izziv v zvezi z ugotavljanjem starosti in nezadostnim številom skrbnikov oziroma zamude pri njihovem zagotavljanju.

Sprejemni objekti

Zaradi povečanega števila prošenj za azil leta 2015 so postale nastanitvene zmogljivosti v številnih državah članicah premajhne, zlasti v poletnih mesecih. Nekatere države članice so morale podvojiti ali potrojiti sprejemne zmogljivosti, kar je poudarilo potrebo po večji prožnosti glede teh zmogljivosti. Ukrepi, sprejeti za reševanje takšnih izzivov, so vključevali zagotavljanje dodatne stalne in začasne/zasilne nastanitve, vzpostavitev novih prvih sprejemnih centrov in tesnejše sodelovanje med sosednjimi državami članicami.

Pomoč urada EASO

Urad EASO je tudi lani zagotavljal operativno podporo Grčiji, Italiji, Bolgariji in Cipru. Urad EASO od septembra 2015 podpira program EU za premestitev iz Italije in Grčije v druge evropske države na podlagi operativnih načrtov za premestitev iz žariščnih točk, podpisanih z obema državama članicama, in sicer z napotitvijo strokovnjakov, vključno z mobilnimi enotami, in razvojem več orodij za pomoč na različnih stopnjah premestitve (informativni letaki, informacije pred odhodom, orodje za iskanje ujemanja, orodje za določanje ranljivih primerov).

Razvoj nacionalnih azilnih sistemov

Ker se je leta 2015 iztekel rok za prenos prenovljenega pravnega reda EU na področju azila, je več držav članic izvedlo pravne spremembe svojega nacionalnega azilnega sistema. Hkrati je velik pritok prosilcev v več

državah EU+ sprožil uporabo mehanizmov za ukrepanje v izrednih razmerah, kar zadeva upravljanje meja, hitro evidentiranje in obdelavo zadev ter revizijo uporabe posebnih postopkov.

Informacije in pravna pomoč

Leta 2015 je bilo v državah EU+ uvedenih več pravnih sprememb, s katerimi se je povečal obseg informacij in pravne pomoči, ki se zagotavljajo prosilcem za mednarodno pomoč v različnih fazah postopka. To je pomenilo izziv tudi leta 2015, zlasti glede na povečano povpraševanje in pogosto omejene specializirane vire.

Strategija za prihodnost

V skladu s predlogom za Agencijo Evropske unije za azil, ki ga je predložila Komisija, urad EASO vstopa v novo obdobje svojega razvoja, pri čemer bo nadaljeval dosedanje delo ter prevzel nove in okrepljene odgovornosti in pristojnosti.

Za ogled celotnega poročila obiščite <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/annual-report> .